

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1807/22-E

Název	Základní škola Žamberk, Nádražní 743
Sídlo	Nádražní 743, 564 01 Žamberk
E-mail	zspospisil@seznam.cz
IČO	70 995 460
Identifikátor	600 104 745
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Roman Pospíšil
Zřizovatel	město Žamberk
Místo inspekční činnosti	Nádražní 743, Žamberk
Inspekční činnost na místě	1., 6. a 7. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Žamberk, Nádražní 743 (dále jen „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny. Dlouhodobě se zaměřuje na podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo ve 21 třídách celkem 474 žáků, to je oproti únoru 2017 nárůst o 86 žáků a dvě třídy. Mírně se navýšil i průměrný počet žáků na třídu. Současný nejvyšší povolený počet žáků (kapacita) byl využit z 78,6 %. Výuka je vedena podle *Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*. V přípravné třídě základní školy bylo v době inspekční činnosti zapsáno 15 dětí, z toho jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzdělávání probíhá podle *Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v přípravné třídě*.

Škola evidovala 66 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jednoho mimořádně nadaného žáka. Z tohoto celkového počtu se devět žáků vzdělávalo podle individuálního vzdělávacího plánu, tři na úrovni minimálních doporučených výstupů. Škola poskytovala vzdělávání také pro 16 cizinců, naopak v zahraničí se dlouhodobě vzdělávalo osm žáků školy.

Do pěti oddělení školní družiny bylo aktuálně přihlášeno 134 účastníků zájmového vzdělávání, které je uskutečňováno podle *Školního vzdělávacího programu pro školní družinu*. Kapacita byla k 1. 9. 2017 navýšena na 150 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy využívá svoje dlouholeté zkušenosti s managementem provozu školy, spolu se svým zástupcem je iniciativní a progresivní hlavně v oblasti řízení prvního stupně. Ve své řídicí funkci souběžně pracuje jako výchovný poradce a také koordinátor činnosti asistentů pedagoga, což omezuje jeho časové možnosti např. pro kontrolní činnost. V uplynulém období se vedení školy zaměřilo hlavně na zlepšování materiálních podmínek vzdělávání a vytváření podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Pozitivem je také důraz na sportovní aktivity a podpora volnočasových aktivit.

Ve školním roce 2022/2023 došlo k výraznému navýšení výuky v dělených hodinách, což vytvořilo podmínky pro vyšší efektivitu zapojení žáků do vzdělávání. K lepšímu naplnění tohoto přínosu by bylo vhodné proškolení učitele v příslušných vzdělávacích metodách a zaměřit tímto směrem i zpětnovazební mechanismy kontroly. Kontrolní činnost formou hospitací si ponechal hlavně ředitel. V uplynulém období hospitace probíhaly méně často, převažovaly vstupy do hodin převážně na prvním stupni. Konkrétní závěry byly individuálně projednávány s jednotlivými učiteli, malá pozornost byla věnována analýze a vyvozování závěrů a přijímání nebo realizaci opatření (např. pro další vzdělávání jednotlivých pedagogů).

Počet pedagogů se vzhledem k nárůstu počtu žáků navýšil, zvláště stoupl počet asistentů pedagoga (celkem 18). Jejich velmi dobrá spolupráce s pedagogy podporuje pozitivní atmosféru výchovně vzdělávacího procesu. Metodické vedení a monitorování adaptačního období učitelů s kratší praxí je příležitostí pro zlepšení. Další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo ponecháno především na vlastním zájmu jednotlivců, probíhalo méně častě. Nové poznatky učitelé ve výuce uplatňovali v různé míře, možnost ke zlepšení je jejich sdílení formou např. vzájemných hospitací nebo v rámci jednání metodických orgánů. Pro účinnější zacílení dalšího vzdělávání pedagogů by bylo vhodné vyvozovat závěry z kontrolní činnosti vedení, naplňování obsahu vzdělávání a dosahování výsledků podle učebních osnov školního vzdělávacího programu.

Do péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se zapojuje speciální pedagožka a zvláště v nejnižších ročnících logopedka. Úzká spolupráce školního poradenského pracoviště se školskými poradenskými zařízeními a dalšími organizacemi má příznivý dopad na dobré nastavení speciálně-pedagogické péče o žáky. Velmi efektivní by bylo

přesně vymezit zcela konkrétní kompetence a zodpovědnosti jeho jednotlivých členů, aby se jejich působnost nepřekrývala a byla přesně delegována. Tím by se předcházelo formálním nedostatkům ve vedení dokumentace.

Prostředí tříd je převážně didakticky podnětné, ve všech třídách bylo množství obrazů a názorných materiálů k aktuální výuce i po stěnách učeben. Možnosti motivace rozvoje žáků rozšiřuje nově vybavená multimedialní učebna, cvičná horolezecká stěna a zrcadlová stěna.

Školní družina má k dispozici čtyři samostatné prostorné učebny, jedno oddělení sídlí v kmenové třídě. Ve všech místnostech mají účastníci možnost relaxace na koberci s využitím herních koutků, k dispozici mají množství her, stavebnic a hraček. Různé další aktivity realizují i v dalších prostorách školy, na školním hřišti či v okolí školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledovaných hodinách převládala příjemná, klidná atmosféra. Často nechyběl úsměv učitelů. Jejich komunikace se žáky byla přátelivá, trpělivá, což dobře podporovalo bezpečné učební prostředí pro žáky, jejich aktivitu a nenucené vyjadřování. V úvodních částech učitelé zařazovali vhodnou motivační složku někdy s možností zapojení a vlastního vyjádření žáků. Pochvaly za dílčí pokroky žáků dobře podporovaly učení a zpravidla udržovaly aktivitu žáků. Speciální vzdělávací potřeby žáků byly během procesu učení zohledňovány. Nízké počty žáků ve většině tříd a účinné zapojení asistentek pedagoga umožňovaly častou individuální pomoc a podporu i např. ostatním pomaleji pracujícím. Diferenciace pro podporu nadání či hlubšího zájmu některých žáků o dané téma, individualizace a podpora nadaných rozšiřujícím učebním materiálem nebo vyšší náročností zadání probíhala spíše výjimečně, další úlohy měli rychleji pracující nebo nadanější žáci k dispozici jen občas. Aktivní využívání multimedialní techniky samotnými žáky bylo využíváno v menší míře (např. práce s interaktivní tabulí, tablety, notebooky). Vhodné je zařazovat nabídku práce s touto technikou jako další aktivity nebo jako motivační prvek pro další práci. Závěry hodin se shrnutím učiva a pochvalou žáků učitelé zařazovali spíše na prvním stupni, občas i se zpětnou vazbou od žáků. Obsah sebehodnocení většinou nesměřoval k tomu, aby si žáci vzhledem ke svým schopnostem uvědomovali svůj pokrok v učení. Větší účelnost formativního hodnocení by podpořily např. vhodné otevřené otázky směřované k reflexi dosažení cílů hodiny, výsledků žáků a učitelé by získali kvalitní zpětnou vazbu využitelnou pro další individualizaci nebo diferenciaci vzdělávacích cílů. Příležitostí ke zlepšení tak je stanovování didaktických cílů zaměřených na žáky, které by byly provázány s konkrétním formativním zhodnocením jejich splnění žáky v závěru hodin.

Sledované hodiny na prvním stupni byly připravené s jasně stanoveným plánem, který se většinou dařilo naplňovat. Žáci s učiteli dobře spolupracovali, v převážné části byli aktivní a ukázněni. Učitelé vesměs uplatňovali pestré, činnostní, aktivizující metody výuky, žáci pracovali se zájmem a byli na daný způsob výuky a nastavená pravidla navyklí. Zvláště v nižších ročnících byla výuka často zpestřena relaxačními pohybovými chvilkami s říkankami a písničkami. Frontální formy práce byly v několika hodinách střídány činnostmi žáků ve skupinách či dvojicích, kdy jim v úvodu učitelé připomněli pravidla, která žáci dobře znali a většinou s nimi uměli pracovat. Zadávaná samostatná práce logicky navazovala na přímé činnosti, byla smysluplná, přiměřená. V několika hodinách učitelé vhodně uplatnili mezipředmětové vztahy, učivo využili výchovně. Výuku vždy podpořili dalšími názornými pomůckami (obrázky, pexesa, lístečky, hodiny), využívání didaktických pomůcek vytváří podmínky pro realizaci různorodých vzdělávacích aktivit nebo vizuální přehled o probíraném učivu. Méně často byla využita funkční práce s chybou. Podporována

je čtenářská gramotnost, žáci jsou vedeni k pravidelné četbě, učitelé zařazují čtenářské dílny, pravidelně navštěvují blízkou místní knihovnu. Již od čtvrtého ročníku žáci zahajují výuku algoritmizace a programování. Sebehodnocení žáků probíhalo ve všech sledovaných hodinách, vzájemné vrstevnické bylo uplatněno v minimální míře.

V hodinách druhého stupně převládalo většinou učení s převahou frontálního a individuálního přístupu v kombinaci se samostatnou prací občas ve dvojicích. Aktivita starších žáků byla různá, ale většinou se zapojovali se zájmem do výuky a ochotně plnili zadané úkoly. Důležité je zařazovat i metody vedoucí ke spolupráci žáků ve skupinách vedoucích k vzájemnému sdílení, diskuzi, vnímání různých postupů zadaných úkolů a upevňování sociálních dovedností. Podmínky pro tyto aktivity jsou vytvořeny většinou nízkými počty ve třídách a častou výukou půlených kolektivů. Příležitostí pro výuku anglického jazyka je účelnější výběr metod a forem, které by větší měrou podporovaly aktivní používání cizího jazyka v přirozených komunikačních situacích a tím výrazněji přispívaly k rozvoji řečových dovedností žáků. Ve výuce zeměpisu je zase nutné zohlednit aktuálně probíhající společenské a hospodářské změny ve společnosti. Pro výuku chemie bylo přínosným motivačním i zpětnovazebním prvkem využití práce s kvízovým programem v mobilech žáků. Zhlédnuté vyučování bylo často podpořeno obrazovými přehledy a pomůckami k probíranému učivu.

Ve školní družině měli účastníci po dopoledním vyučování dostatečný prostor pro odpočinek, pohybovou relaxaci i rozvoj nadání. Vychovatelky jim nabízely jak řízené činnosti se společnými aktivitami (výtvarné, rukodělné, literární), tak odpočinkové a relaxační se společnou četbou či individuální hry se stavebnicemi a hrami podle vlastního výběru. Každý den část odpoledne tráví žáci venku pohybovými aktivitami na hřišti a v okolí školy. Často jsou zařazovány vycházky do přírody, výlety, návštěvy kulturních zařízení. Řadu sportovních a společenských akcí školní družina realizuje společně se základní školou.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ve školním roce 2020/2021 prospělo s vyznamenáním 251 žáků, prospělo 221 žáků a osm žáků neprospělo (včetně šesti nehodnocených žáků-cizinců, kteří navštěvovali školu krátkodobě). Jeden žák byl hodnocen slovně. S celkovým hodnocením jsou v rozporu výsledky externích testování, která opakovaně hodnotila výsledky žáků jako průměrné nebo slabé v porovnání s výsledky srovnatelných škol. Příležitostí tedy je rozbor výsledků a přijetí opatření k jejich zlepšení a větší objektivnosti. Sníženým stupněm z chování byli hodnoceni celkem čtyři žáci za např. porušování školního řádu, drzé a vulgární chování k vyučujícím a ke spolužákům. Škola musela řešit několik případů neomluvených absencí a záškoláctví, které souvisely se snížením pracovní morálky v období distanční výuky a nárůstem psychosomatických problémů. Také počet zameškaných omluvených hodin se u části žáků zvýšil. Nejvíce zameškaných hodin měli žáci devátých ročníků, v průměru nad 180 na každého. Škola reagovala a nastavila pravidla pro hodnocení žáků včetně podmínek pro doplnění klasifikace. Žáci ale byli také hodnoceni kladně pochvalami za např. příkladné chování, vzorné plnění svěřených úkolů, za reprezentaci školy, za vstřícnost a pozitivní přístup ke všemu, co souvisí se školní prací.

K úpravě optimálního přístupu k dětem v přípravné třídě je vhodné nastavit komplexní systém průběžné pedagogické diagnostiky pro zjišťování a hodnocení úrovně a rozvoje dovedností. Získané výsledky následně cíleně využívat při plánování individualizované vzdělávací nabídky dětem.

Spoluprací členů školního poradenského pracoviště je sledována realizace a uplatňování podpůrných opatření stanovených školskými poradenskými zařízeními. Žákům s rizikem školního neúspěchu škola poskytuje doučování podle jejich potřeb. Zároveň je nastavena zvýšená spolupráce s rodiči, týmová součinnost dotyčných učitelů žáka nebo doporučena externí pedagogicko-psychologická diagnostika. Efektivní je i pravidelná logopedická péče externího logopeda, který se intenzivně věnuje žákům s narušenou komunikační schopností.

Škola efektivně zajišťuje žákům a jejich rodičům kariérové poradenství, především předáváním různých dokumentů s aktuálními vzdělávacími možnostmi ve středním vzdělávání, exkurzemi apod. Činnost velmi vhodně a příznivě doplňuje realizace vyučovacího předmětu *Volba povolání*, který žákům umožňuje zprostředkování zkušeností důležitých pro volbu budoucího profesního uplatnění např. i prostřednictvím praktických činností při vedení fiktivní firmy.

Preventivní aktivity jsou plánovány na základě pravidelné evaluace a aktuálních potřeb třídních kolektivů i jednotlivých žáků. Pozitivním zjištěním je, že preventivní činnost je velmi systematicky realizovaná a pravidelně efektivně vyhodnocována. Soustavná pozornost je věnována průběžnému sledování případných signálů rizikového chování, které jsou ihned řešeny. Ve třídách probíhají preventivní programy s cílem zvládat podněty k rizikovému chování, podporovat zdravé sebevědomí a rozvíjet vztahy včetně adaptačních pobytů. Oblasti prevence rizikového chování jsou nedílnou součástí obsahu vzdělávání. K posílení smysluplného trávení volného času škola nabízí ve spolupráci se střediskem volného času *ANIMO* řadu zájmových kroužků. V průběhu inspekční činnosti žáci svým chováním prokazovali dodržování příslušných společenských pravidel, jejichž aktivní tvoření a průběžné aktualizování je v třídních kolektivech zřejmé. Starší žáci se podle potřeby zapojují do přípravy některých aktiv pro mladší spolužáky. Přínosem by bylo ustavení žakovského orgánu a zapojení jeho iniciativy do organizování chodu školy.

Závěry

Vývoj školy

- nárůst počtu žáků ve třídách kompenzovaný častým dělením třídních kolektivů ve výuce některých vyučovacích předmětů
- navýšení počtu asistentů pedagoga, zajištění služeb speciálního pedagoga a logopeda

Silné stránky

- vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a účinná spolupráce pedagogů a asistentů pedagoga se pozitivně odrážejí v organizaci a průběhu vzdělávání i v individuální podpoře žáků
- vstřícná a respektující pracovní atmosféra školy přispívá k utváření pozitivního a příjemného učebního prostředí
- široká nabídka volnočasových aktivit

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- přetrvává méně účinný kontrolní systém vedení školy, nízká úroveň práce s vyhodnocováním výsledků vzdělávání a výsledků kontrolní činnosti

- nižší účast pedagogů v dalším vzdělávání, jež se částečně negativně odráží ve volbě a realizaci vyučovacích metod, v nižší úrovni formativního sebehodnocení i vzájemného vrstevnického hodnocení žáků, v účinnosti rozvoje kritického myšlení žáků
- nižší využívání možností rozdělených třídních kolektivů pro zvýšení efektivity a kvality výuky
- malý důraz na práci s didaktickými cíli hodin zaměřených na rozvoj žáků

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zvýšit delegování úkolů a pravomocí při řízení, zefektivnit kontrolní a zpětnovazební činnost při vedení pedagogických pracovníků
- soustředit pozornost při vyučování na diferenciaci obtížnosti úkolů, zařazování činností pro podporu rychlejších a nadanějších žáků, uplatňování účinného formativního hodnocení, ověřování pochopení učiva žáky, strukturování závěru hodiny
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na práci s cílem hodiny, formativní hodnocení a kooperativní činnosti žáků
- zařazovat formy výuky rozvíjející spolupráci žáků a účelněji využívat multimediální techniku
- poskytovat žákům častěji konkrétní formativní zpětnou vazbu pro zlepšování osobních výsledků

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, platné ke dni inspekční činnosti
2. Školní řád základní školy, vnitřní řád školní družiny, platné ke dni inspekční činnosti
3. *Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání v přípravné třídě a Školní vzdělávací program pro školní družinu*, platné ke dni inspekční činnosti
4. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 (výběr)
5. Rozvrhy hodin tříd, školní rok 2022/2023
6. Školní matrika, školní rok 2022/2023
7. Třídní knihy, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 (výběr)
8. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní roky 2021/2022, 2022/2023
9. Zápisní listky, školní rok 2022/2023
10. Osobní dokumentace žáků, školní rok 2022/2023 (výběr)

11. Dokumentace ke školnímu poradenskému pracovišti, k prevenci rizikového chování a bezpečnosti žáků, školní rok 2022/2023 (výběr)
12. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2021/2022
13. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-36/17-E ze dne 15. 3. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.